

**Plán péče
o
přírodní památku
Rašeliniště pod Předním vrchem**

2021–2034

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

Obsah.....	3
1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	1
1.1 Základní identifikační údaje.....	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR.....	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany.....	2
1.6 Kategorie IUCN.....	2
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	2
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	2
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav.....	3
1.8 Cíl ochrany.....	5
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany.....	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů.....	9
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti.....	11
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti.....	11
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření právní povahy.....	12
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	12
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky.....	12
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup.....	13
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	14
3. Plán zásahů a opatření.....	15
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	15
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání..	15
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	16
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	17
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu.....	17
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	17
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	17
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území.....	17
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území.....	17
4. Závěrečné údaje.....	18
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností).....	18
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	18
4.3 Seznam používaných zkratk.....	19
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval(a).....	20
5. Přílohy.....	21

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	858
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Rašeliniště pod Předním vrchem
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	nařízení
orgán, který předpis vydal:	Správa CHKO Orlické hory
číslo předpisu:	1/2011
datum platnosti předpisu:	28. 3. 2011
datum účinnosti předpisu:	12. 4. 2011

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Královéhradecký
okres:	Rychnov nad Kněžnou
obec s rozšířenou působností:	Rychnov nad Kněžnou
obec s pověřeným obecním úřadem:	Rokytnice v Orlických horách
obec:	Bartošovice v Orlických horách
katastrální území:	Bartošovice v Orlických horách

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 600989, Bartošovice v Orlických horách

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
5283		vodní plocha	zamokřená plocha	21379	21379
5353		vodní plocha	zamokřená plocha	8135	8135
Celkem					29514

V době vyhlášení přírodní památky v roce 2011 se chráněné území nacházelo na parcelách s jinými čísly (proběhly pozemkové úpravy), navíc šlo o části parcel a uvedená celková rozloha se tak dle zřizovacího předpisu nepatrně liší (29 448 m²).

Ochranné pásmo: 600989, Bartošovice v Orlických horách

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
5355		lesní pozemek		34453	4216
Celkem					4216

Při přehlášení v roce 2011 zasahovalo OP na plochu tří různých parcel. V roce 2020 se nachází pouze na výše uvedené parcele. Uvedená výměra vychází z odečtu z podkladů v GIS.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	0,4216		
vodní plochy	2,9514	-	zamokřená plocha	2,9514
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	-	-		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	-	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	-
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	2,9514	0,4216		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:

chráněná krajinná oblast (včetně zóny):

překryv s jiným typem ochrany:

-

Orlické hory, II. zóna

CHOPAV Orlické hory (překrývá se s vymezením CHKO Orlické hory),
lokální biocentrum K 80MB/CZ
Rašeliniště pod Předním vrchem

mezinárodní statut ochrany:

-

Natura 2000

ptačí oblast:

evropsky významná lokalita:

-

-

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Přechodové rašeliniště s vrchovištními prvky a četným výskytem ohroženého druhu¹ rosnatky okrouhlolisté (*Drosera rotundifolia*).

¹ ohrožený druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění – v kategorii silně ohrožený druh

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště	15 < 5	<p>dvě plochy přechodových rašelinišť sv. <i>Sphagno recurvi</i>-<i>Caricion canescentis</i>, s vrchovištními prvky sv. <i>Sphagnion medii</i> a v severozápadních partiích centrální plochy rašeliniště s plynulými přechody do nevápnitých mechových slatinišť as. <i>Caricetum nigrae</i>, které odděluje rašelinná smrčina a olšina – plošně rozsáhlejší centrální část rašeliniště s tůnkami, ojediněle s nálety dřevin, je silně disturbována zvěří – na obou rašeliništních plochách roste rosnatka okrouhlolistá (<i>Drosera rotundifolia</i>) – v centrální části především na okrajích tůněk, roztroušeně až hojně, ojediněle také prstnatce májové (<i>Dactylorhiza majalis</i>), v jižní polovině plochy pod elektrovodem kolem 100 jedinců, ojediněle i prstnatce Fuchsovy (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>), zde znovu objevené v r. 2019</p> <p>– hojně se zde vyskytuje suchopýr pochvatý (<i>Eriophorum vaginatum</i>), případně úzkolistý (<i>E. angustifolium</i>), ostřice obecná (<i>Carex nigra</i>), prosová (<i>C. panicea</i>) a ježatá (<i>C. echinata</i>) a na sušší ploše pod elektrovodem i trojzubec poléhavý (<i>Danthonia decumbens</i>) nebo smilka tuhá (<i>Nardus stricta</i>), často se objevuje sedmikvítek evropský (<i>Trientalis europaea</i>) aj., okrajově také borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>) či brusinka (<i>V. vitis-idea</i>)</p> <p>– místně dominuje třtina chloupkatá (<i>Calamagrostis villosa</i>)</p> <p>v slatiništní části je slabě vyvinuté mechové patro, tvořené hlavně rašeliníky (<i>Sphagnum</i> sp. div), hojně jsou ostřice – prosová, ježatá příp. skloněná (<i>C. demissa</i>), dále suchopýr úzkolistý, vtroušeně druhy vlhkých pcháčových luk, poměrně hojně také kostřava červená (<i>Festuca rubra</i>), okrajově sem přesahuje porost třtiny křovištní (<i>Calamagrostis epigejos</i>) z plochy s rudernější vegetací v horní části plochy pod elektrovodem</p>	a

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
L9.2A rašelinné smrčiny	10	as. <i>Vaccinio uliginosi-Piceetum abietis</i> – patrně spontánně vyvinutý porost na ploše někdejšího rašeliniště – silně rozvolněný porost, hodně mrtvého dřeva – pokryvnost bylin do 50 % (třtina chloupkatá, borůvka, sedmikvítek, ostřice, suchopýr pochvatý aj.) – silně vyvinuté mechové patro s dominancí rašeliníků, hojněji také s ploníkem (<i>Polytrichum</i> sp.) – na JV okraji pozůstatek odvodňovacího příkopu	c

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

c = další významný ekosystém nebo jeho složka

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště	zachování biotopů přechodového rašeliniště s vrchovištními prvky a výskytem rosnatky okrouhlohlisté (<i>Drosera rotundifolia</i>) a nevápnitého mechového slatiniště, postupné zvýšení rozlohy až na 60 % výměry PP	<ul style="list-style-type: none"> - rozloha obou biotopů min. 1,7 ha - zachování vodního režimu lokality - výskyt typických druhů: rašeliníků, suchopýrů pochvatého a úzkolistého (<i>Eriophorum vaginatum</i> a <i>E. angustifolium</i>), rosnatky okrouhlohlisté, prstnatce Fuchsova (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>) a prstnatce májového (<i>D. majalis</i>) - absence dřevin a invazních druhů - pokryvnost expanzivních druhů cévnatých rostlin menší než 5 %
L9.2A rašelinné smrčiny	zachování ekosystému se stávajícím vodním režimem a rozlohou, zvýšení kvality (rozdílnosti) dřevinného patra; zvětšování plochy ekosystému na úkor rašelinišť a slatinišť je nežádoucí	<ul style="list-style-type: none"> - rozloha ekosystému ca 0,8 ha - zachování vodního režimu lokality - druhová, věková a prostorová skladba dřevinného patra odpovídající stanovišti - absence invazních druhů

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Mimo citované prameny byla kapitola zpracována s využitím předchozích plánů péče, dostupných materiálů z provedených inventarizačních průzkumů a na základě vlastních znalostí pracovníků Správy CHKO Orlické hory či dalších oddělení regionálního pracoviště Východní Čechy.

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Obecná charakteristika:

Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem se nachází na jižním okraji CHKO Orlické hory v katastrálním území Bartošovice v Orlických horách, asi 0,5 km jihovýchodně od vrcholu Přední kopec (vrch), vlevo od silnice Bartošovice v Orlických horách – Kunvald.

Na severní okraj přírodní památky navazuje rozsáhlá pastvina, z větší části je ale obklopena lesy (převážně kulturní smrčiny). Jedná se tedy o prostorově omezený ostrov zachovalého bezlesí na severovýchodně orientovaném mírně ukloněném svahu o sklonu cca 5–10°. Nelesní společenstva tvoří přechodová rašeliniště s prvky vrchovišť, která jsou rozdělena na dvě části – plochu pod elektrovodem a centrální plochu s několika drobnými tůňkami. Lesní biotopy jsou z části tvořeny mladými porosty vzniklými na bývalé zemědělské půdě (mají charakter olšiny ev. kulturní smrčiny), částečně se na ploše bývalého rašeliniště vytvořila rašelinná smrčina, na ploše pod elektrovodem jde spíše o různě staré/zapojené nálety, ale převážnou část tvoří smrkové monokultury (včetně OP).

Geomorfologie, geologie a pedologie:

Dle geomorfologického členění je PP součástí hercynského systému, provincie Česká vysočina, subprovincie Krkonošsko-jesenická soustava, Orlické podsoustavy, celku Orlické hory, podcelku Mladkovská vrchovina, okrsku Bartošovická vrchovina (Geomorfologická mapa ČR). Podkladem jsou proterozoické krystalické břidlice. Půdní pokryv tvoří organozem glejová a glej organozemní, místy pseudoglej typický. V lesních porostech se nachází kambizem dystriická, na jihovýchodním okraji zasahuje na území i silně kyselá kambizem arenická (Faltysová et al. 2002).

Nadmořská výška: 619–642 m

Klima:

Klimaticky se lokalita nachází v chladné oblasti CH6. Průměrný srážkový úhrn během roku dosahuje 600–700 mm, počet dní se sněhovou pokrývkou je 120–140, průměrné denní teploty v lednu jsou -4 – -5 °C, v červenci 14–15°C (Quitt 1971).

Hydrologie:

Rašeliniště se nachází v pramenné oblasti bezejmenného pravostranného přítoku Bartošovického potoka. Pouze plocha centrálního rašeliniště je relativně zvodnělá. Na ploše rašeliniště se vzácně vytvářejí drobná jezírka orientovaná po vrstevnici, která vznikají pohybem rašelinného substrátu po mírném svahu a jsou zvětšována zvěří.

Na okraji lesního porostu při hraně s bezlesem je odvodňovací stružka. Ta byla během platnosti minulého PLP přehrážena za účelem snížení odvodňování plochy.

Fytogeografické poměry a potenciální vegetace:

Území se nalézá ve fytogeografickém okrese 95. Orlické hory, podokres a) Český hřeben, fytogeografický obvod České oreofytikum (Skalický 1988) a v kvadrantu 5865a středoevropského síťového mapování (Ehrendorfer et Hamann 1965).

Potencionální přirozenou vegetaci území tvoří květnaté bučiny s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*) (Neuhäuslová 1998).

Flóra a vegetace:

První floristické údaje z území pochází patrně z 80. let od Procházky (1981), ale obsáhlejší soupis provedla až Nováková v r. 1981. V pozdějších letech se o flóru zajímali také Faltys (1991), Kučera (2009) a pro potřeby plánu péče také Čejková (2010). O vegetaci orlickohorských rašelinišť se zajímal také Gerža (2012), který zde v roce 2019 provedl také inventarizační průzkumy (2019a, b). Několik údajů také pochází z náhodných pozorování dalších pracovníků regionálního pracoviště Východní Čechy zaznamenaných převážně do NDOP.

Území přírodní památky Rašeliniště pod Předním vrchem je představováno dvěma svažitými ččkami přechodových rašelinišť obklopenými lesními porosty na okraji rozsáhlého lesního komplexu s převahou smrkových monokultur. Rostlinná společenstva minerotrofního rašeliniště jsou relativně velmi chudá, odpovídají však zcela charakteru tohoto typu vegetace a velikosti území.

Společenstvo přechodových rašelinišť sv. *Sphagno recurvi-Caricion canescentis* (asociace *Carici echinatae-Sphagnetum* Soó 1944) je na lokalitě vázáno na místa s trvale zvýšenou hladinou spodní vody. Mechové patro s převahou rašeliníků je v ploše rašelinišť silně vyvinuto s pokryvností kolem 90 %. Pokryvnost mechorostů se snižuje v okolních lesních porostech dle stupně zamokření a zastínění. V nezapojeném bylinném patře převládají druhy nízkých ostřic – ježatá (*Carex echinata*), obecná (*C. nigra*), prosová (*C. panicea*), rusá (*C. flava*) a suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*).

Na vyvýšených místech se zde zřejmě projevuje vliv sycení výhradně srážkovou vodou a porosty inklinují k vegetaci podhorských a horských vrchovišť sv. *Sphagnion medii*. Na místech vyvýšených nad hladinu vody se objevují vrchovištní druhy zejména rašeliníků, např. rašeliník prostřední (*Sphagnum magellanicum*), r. statný (*S. russovii*), r. křivolistý (*S. fallax*), r. bradavičitý (*S. papillosum*) z cévnatých rostlin pouze suchopýr pochvatý (*Eriophorum vaginatum*).

V bylinném patře se také objevují erikoidní keřiky – borůvka (*Vaccinium myrtillus*), brusinka (*V. vitis-idea*), vřes (*Calluna vulgaris*) zejména v části pod elektrovodem. Z bylin jsou hojnější violka bahenní (*Viola palustris*), mochna nátržník (*Potentilla erecta*), sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*) či podbělice alpská (*Homogyne alpina*). Sušší okraje bezlesí zarůstají třtinou chloupkatou (*Calamagrostis villosa*). V porostech rašeliníků a při okrajích některých drobných jezírek se koncentrovaně vyskytuje rosnatka okrouhlostá (*Drosera rotundifolia*).

Centrální plocha přechodového rašeliniště je charakteristická výskytem trhlinových vrstevnicových jezírek, která vznikají pohybem rašelinného substrátu po mírném svahu a jsou zvětšována zvěří. Zároveň tato část nejvíce zarůstala náletem olše, který byl odstraněn naposledy v roce 2014, ale z četných pařezů hojně obráží. Z horní části plochy pod elektrovodem směrem do centrální části rašeliniště expanduje třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*). Jejím šíření do plochy rašeliniště bylo v uplynulých letech bráněno intenzivnější sečí v této části rašeliniště.

Ve východní části, v dolních partiích svahu, roste ojediněle prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), v celé ploše se roztroušeně objevuje kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*), na ploše pod elektrovodem dále prstnatec Fuchsův (*Dactylorhiza Fuchsii*) – jejich

výskyt indikuje vývoj tohoto typu rašeliniště, minimálně v okrajových partiích, ze společenstva rašelinných luk a nevápnitých mechových slatinišť.

V okolních porostech převládají smrkové monokultury, místy kolem kanálu zrašelinělé, ruderalizované pramenišní olšiny s narušeným vodním režimem podsv. *Alnenion glutinoso-incanae* v podrostu s přesličkou lesní (*Equisetum sylvaticum*), třtinou chloupkatou (*Calamagrostis villosa*) apod. Přechodové rašeliniště pod trasou elektrovedu přechází v silně zrašelinělou rozvolněnou březo-olšovou smrčinu asociace *Vaccinio uliginosi-Piceetum abietis* s výskytem suchopýru pochvatého (*Eriophorum vaginatum*), ostrícemi, sedmikvítkem a dalšími druhy.

Mimo druhy uvedené v tabulce 2.1.2 zde byl v minulosti evidován také druh ostrice rusá (*Carex flava*). O jeho výskytu zde však panují pochybnosti. Sice se zde vyskytuje ostrice z agg. *Carex flava*, ale patrně jde pouze o jiný taxon – *Carex demissa* (Gerža 2019a). Faltys (1991) zaznamenal navíc vrbu slezskou (*Salix silesiaca*). Z pozdějších let údaje o tomto taxonu chybí – nenašel ji ani Gerža (2019a).

Bryofloristická a mykologická charakteristika území:

Bryoflóře rašeliniště se věnovaly Štěchová (2009), Manukjanová a Čejková (Štěchová et al. 2011). Novější data bohužel schází. V době přípravy plánu péče probíhal inventarizační průzkum hub (předběžné výsledky sdělila Tejcklová 2020).

Z pohledu mechorostů (celkem bylo v PP nalezeno 12 druhů játrovek a 44 druhů mechů) jsou nejceennější bezlesé části lokality. Jedná se o částečně degradované přechodové rašeliniště kyselejšího typu, kde dominuje řada druhů rodu rašelíník (*Sphagnum* sp. div.), nejčastěji r. bradavičitý (*S. papillosum*), r. oblý (*S. teres*), r. třásnitý (*S. fimbriatum*) a r. křivolitý (*S. fallax*). Hojně jsou též mechy ploník obecný (*Polytrichum commune*) či bařinatka nažloutlá (*Straminergon stramineum*). Poměrně vzácnější jsou druhy indikující přítomnost zvýšeného obsahu bazických iontů, z takových byl nalezen druh károvka hrotitá (*Calliergonella cuspidata*). V sušších partiích bezlesé části jsou rašelíníky vystřídány druhy kostrbatec zelený (*Rhytidiadelphus squarrosus*) a trávník Schreberův (*Pleurozium schreberi*).

V přílehlých prameništích olšinách a podmáčených smrčinách v okolí malých potůčků dominují játrovky rodu pobřežnice (*Pellia*), kýlnatka zavlažovaná (*Scapania irrigua*), *Bazzania trilobata* (rohozec trojlaločný) a dále mechy jako je měřík trsnatý (*Mnium hornum*), z rašelíníků pak r. Girgensohnův (*Sphagnum girgensohnii*) a r. člunkolistý (*S. palustre*). Další významnou skupinou mechorostů jsou druhy rostoucí na tlejícím dřevě a epifyty. Za zmínku stojí játrovky rodu kryjnice (*Calypogeia*), plevinka plazivá (*Lepidozia reptans*), křepinka dvoulaločná (*Cephalozia bicuspidata*) či struhatka zploštělá (*Radula complanata*), z mechů se jedná o velmi častý rokyt cypřišovitý (*Hypnum cupressiforme*), čtyřzoubek průzračný (*Tetraphis pellucida*) a několik druhů rodů lesklec (*Plagiothecium* sp. div.) a baňatka (*Brachythecium* sp. div.). Kulturní smrčina je téměř bez mechového patra, dají se zde místy najít některé již zmíněné běžné epifyty.

Jedná se vesměs o druhy pro rašelinné biotopy běžné, přesto lze lokalitu hodnotit z bryologického hlediska jako pestrá a cennou poměrně bohatým zastoupením rašeliništních mechorostů.

Nejvýznamnějšími druhy nalezenými v chráněném území jsou rašelíník střecholistý (*Sphagnum affine*) a srpnatka mnohosnubná (*Drepanocladus polygamus*). *Sphagnum affine* je druhý nejvzácnější druh rašelíníku rostoucí na území ČR, jehož výskyt není z jiného území v rámci Orlických hor znám. Srpnatka je druh typický pro rašelinné a vlhké louky, který se v ČR vyskytuje poměrně vzácně a většinou pouze v malých populacích.

Mykologická data z PP dosud schází. Během probíhajícího inventarizačního průzkumu zde už bylo zaznamenáno několik zajímavých druhů – mj. drobné askomycety rostoucí na

vlhkých až zamokřených místech rašeliniště na rostlinných zbytcích, zejména na suchopýru a hlíva hnízdovitá (*Phyllotopsis nidulans*) (Tejklková 2020 pís. sd.).

Fauna:

Obojživelníci a plazi jsou zde zastoupeni typickými druhy v dané oblasti, tj. čolek horský (*Ichtyosaura alpestris*), skokan hnědý (*Rana temporaria*), ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*) a zmije obecná (*Vipera berus*). Spatřen zde byl také samec ťuhýka obecného (*Lanius collurio*) a v lesním lemu kolem rašeliniště hnízdí např. linduška lesní (*Anthus trivialis*).

Během inventarizačního průzkumu bezobratlých živočichů (Křivan et Jelínek 2011) bylo zaznamenáno 85 druhů brouků z 19 čeledí, mezi kterými jsou tyrfofilní druhy vazané na zachovalá rašeliniště a mokřady, populace 14 druhů převážně běžných motýlů vlhkých luk a lesních světlin + 1 vřetenuška, a 71 druhů pavouků ze 17 čeledí s převahou běžných druhů, ale i vzácnějšími epigeickými zástupci v bezlesých částech – mezi jinými zde byla zaznamenána skálovka mokřadní (*Gnaphosa nigerrima*), která dosud nebyla zaznamenána jinde v CHKO Orlické hory.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.*	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
cévnaté rostliny			
prstnatec Fuchsův pravý <i>Dactylorhiza fuchsii</i> subsp. <i>fuchsii</i>	O	NT	ojediněle v pásu pod elektrovodem
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	O	NT	ojediněle v centrální části rašeliniště
rosnatka okrouhlostá <i>Drosera rotundifolia</i>	SO	VU	na více místech v rezervaci na obou rašeliništních plochách – v centrální části především na okrajích tůňek, roztroušeně až hojně, též pod elektrovodem nižší sta kvetoucích (v r. 2019)
vrbovka bahenní <i>Epilobium palustre</i>	-	NT	vzácně v centrální části rašeliniště
mechorosty			
baňatka Mildeova <i>Brachythecium mildeanum</i>	-	LC-att	v bezlesé části rašeliniště (Štechová et al. 2011)
srpnatka mnohosnubná <i>Drepanocladus polygamus</i>	-	VU	roste v jedné z nejvlhčích částí louky v řídkém porostu na několika desítkách cm ² (Štechová et al. 2011)
rašeliník střecholistý <i>Sphagnum affine</i>	-	VU	velikost populace je obtížně odhadnutelná (druh je v terénu téměř k nerozlišení od dalších druhů rašeliníků ze sekce <i>Sphagnum</i> - musí se mikroskopovat) – minimálně jeden trs o velikosti cca 30 x 30 cm (Štechová et al. 2011)
rašeliník lesklý <i>Sphagnum subnitens</i>	-	LC-att	v bezlesé části rašeliniště (Štechová et al. 2011)
houby			
vodnička potoční <i>Cudoniella clavus</i>	-	NT	v potůčku na hranici PP a OP na dvou větvích (2019 not. Tejklková)
závojenka sítinová <i>Entoloma juncinum</i>	-	EN	jednotlivé plodnice v olšině (2020 not. Tejklková)

voskovka vroubkovaná <i>Hygrocybe coccineocrenata</i>	-	EN	přibližně 20 plodnic v otevřeném rašeliništi (2019 not. Tejklová)
hlíva hnízdovitá <i>Phyllotopsis nidulans</i>	-	NT	na pahýlu smrku ve smrčině na okraji PP (2019 not. Tejklová)

* chráněné druhy podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.: SO = silně ohrožený, O = ohrožený

**dle červených seznamů ČR: EN = ohrožený druh, LR-nt = blízké ohrožení, LC-att = druhy neohrožené zasluhující pozornost, NT = téměř ohrožený, VU = zranitelný druh (Holec et Beran 2006, Grulich et Chobot 2017, Kučera et al. 2012)

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.*	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
pavouci			
zápředník Kulczyńského <i>Clubiona kulczynskii</i>	-	VU	vzácný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
skálovka mokřadní <i>Gnaphosa nigerrima</i>	-	EN	vzácný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
ostatní bezobratlí živočichové			
<i>Aplotarsus incanus</i>	-	NT	jednotlivě na lesních okrajích (Křivan et Jelínek 2011)
perleťovec dvanáctitečný <i>Boloria seline</i>	-	NT	hojný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
<i>Crenitis punctatostrata</i>	-	NT	vzácný výskyt, v menších rašelinných tůních (Křivan et Jelínek 2011)
okáč černohnědý <i>Erebia ligea</i>	-	NT	hojný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
<i>Helophorus arvernensis</i>	-	NT	hojný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
<i>Hydroporus rufifrons</i>	-	VU	1 ex. v malé tůni ve střední části (Křivan et Jelínek 2011)
okáč ječmínkový <i>Lasiommata maera</i>	-	NT	vzácný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
<i>Notaris aterrima</i>	-	NT	vzácný výskyt (Křivan et Jelínek 2011)
<i>Pogonocherus ovatus</i>	-	NT	na několika jedlích na okraji průseku pod el. vedením (Křivan et Jelínek 2011)
obratlovci			
ťuhák obecný <i>Lanius collurio</i>	O	NT	náhodné pozorování (2009 not. Z. Volf)
skokan hnědý <i>Rana temporaria</i>	-	VU	populace slabá, druh zde pouze zimuje a loví potravu (Lemberk 2018)
veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	O	DD	1 jedinec v lesní části (Lemberk 2019)
čolek horský <i>Ichthyosaura alpestris</i>	SO	VU	populace nepočetná, ale zřejmě vitální s dobrou perspektivou do budoucna (v r. 2018 vlivem extr. sucha bez reprodukce) (Lemberk 2018)
zmije obecná <i>Vipera berus</i>	KO	VU	podle minulého plánu péče pravidelně pozorována a rozmnožuje se - okraje plochy
ještěrka živorodá <i>Zootoca vivipara</i>	SO	NT	vlastní náhodné pozorování (2019 foto Mruzíková)

* chráněné druhy podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.: KO = kriticky ohrožený, SO = silně ohrožený, O = ohrožený

** dle červených seznamů ČR: EN = ohrožený druh, NT = téměř ohrožený, VU = zranitelný druh, DD = taxon, o němž nejsou dostatečné údaje (Řezáč et al. 2015, Hejda et al. 2017, Chobot et Němec 2017)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Zásadním abiotickým činitelem je voda/případně sucho. (Vodní režim byl v minulosti silně ovlivněn činností člověka.) Vzhledem ke sklonu rašeliniště se zde tvoří drobná vrstevnicová jezírka.

Další vlivy abiotických činitelů (vítr, námraza) mohou působit na okolní lesní porosty a v případě vývrátů do bezlesé části tak nepřímo ovlivnit i ji.

b) biotické disturbanční činitele

Plocha rašeliniště je silně disturbována zvěří. Drobné disturbance nevadí – napomáhají k udržení rašelinných jezírek, v posledních letech (2017–2019) je však rytí prasat až moc intenzivní.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem je vyhlášena již přes 30 let (k prvnímu vyhlášení došlo 05. 07. 1984, k přehlášení pak 28. 03. 2011). Území je součástí lokálního biocentra LBC 05 o celkové rozloze 5,49 ha.

b) lesní hospodářství

Ve stávajícím LHP je toto rašeliniště vedeno jako evidované bezlesí č. 102 a 415.

Lesní porosty kolem přírodní památky jsou lesy hospodářské, s převládajícími smrkovými porosty. Ty spadají do LHC č. 508000.

c) zemědělské hospodaření

V minulosti byla plocha rašeliniště rozsáhlejší (na snímku z r. 1953 sahá bezlesí po současnou pastvinu a jeho plocha je přibližně dvojnásobná oproti stávajícímu stavu) a byla pravděpodobně využívána jako sečené louky, což mělo vliv i na spoluvytváření specifické vegetace přechodového rašeliniště po dřívějším odlesnění území.

Následně ovšem došlo opět k zalesnění (smrkem a olší lepkavou).

S koncem tradičního hospodaření a s rozsáhlým odvodněním okolních luk a lesních porostů, zřejmě na přelomu 70. a 80. let 20. století, se začalo přechodové rašeliniště plošně zmenšovat, zarůstat, ev. bylo zalesněno smrkem a olší lepkavou a zůstalo bez údržby až do roku 2009, kdy zde začala péče z důvodu ochrany přírody.

d) myslivost

Území se nachází v honitbě č. CZ5315606016 - Zaječiny (Honitby ČR). Myslivecky není plocha přírodní památky nijak záměrně využívána. V okrajích lesa se nenachází žádná myslivecká zařízení. Potenciálním negativním jevem může být vybudování mysliveckého posedu a sypaní krmiva do prostoru rašeliniště, jak se to už několikrát stalo v jiných místech CHKO Orlické hory.

e) rekreace a sport

Území není sportovně ani rekreačně využíváno a vzhledem k silnému podmáčení a v zájmu zachování předmětu ochrany nejsou tyto aktivity zde ani doporučeny. V roce 2014 byla pro případné zájemce u hlavní silnice instalována naučná tabule.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření právní povahy

CHOPAV Orlické hory – nařízení vlády ČSR č. 40/1978 Sb. ze dne 19. 4. 1978

LHP pro LHC č. 508000, LČR, s.p., LS Rychnov nad Kněžnou, platnost 1.1. 2011 – 31. 12. 2020

ÚP Bartošovice v Orlických horách z r. 1998 (změna č. 1 z r. 2013 a změna č. 2 z r. 2015; v r. 2020 probíhá schvalování nového ÚP SÚ)

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Velká část zvláště chráněného území má stále charakter lesa, ačkoliv se po nedávných pozemkových úpravách nově nachází na pozemcích specifikovaných jako vodní plocha se způsobem využití zamokřená plocha.

Les zde není primárním předmětem ochrany – tím je "evidované bezlesí na lesní půdě", nicméně část porostů s přírodním lesním charakterem je vhodné zachovat jako nárazníkovou plochu rašeliniště a další porosty směřovat k těmto biotopům (L9.2A, L2.2).

Přírodní lesní oblast	25 – Orlické hory
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC Rychnov nad Kněžnou
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	2,94
Období platnosti LHP (LHO)	1. 1. 2011 – 31. 12. 2020
Organizace lesního hospodářství	Lesní správa Rychnov nad Kněžnou

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha biotopů min. 1,7 ha plochy PP	rozloha bezlesé plochy rašeliniště je díky každoročnímu kosení přibližně stejná	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
zachování vodního režimu lokality	vodní režim se od minulého plánu péče nepatrně zlepšil v návaznosti na zbudování přehrážek na odvodňovací stružce (2011)	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
výskyt typických druhů: rašelínků, suchopýrů pochvatého a úzkolistého (<i>Eriophorum vaginatum</i> a <i>E. angustifolium</i>), rosnatky okrouhlolisté, prstnatce Fuchsova (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>) a prstnatce májového (<i>D. majalis</i>)	výskyt všech jmenovaných typických druhů byl na ploše PP potvrzen v roce 2019; většina je zde nalézána každoročně, prstnatec Fuchsův byl potvrzen po několika desítkách let, změny ve druhovém složení mechorostů nejsou známy	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	neznámý – pravidelný monitoring s kvantifikací nebyl dosud prováděn
absence dřevin	nálety dřevin se v luční (centrální) části ojediněle objevují, ale při kosení jsou eliminovány, stejně jako výmladky z dřívě odstraněných dřevin; na ploše pod elektrovodem byly dosud nálety odstraňovány jednou za několik let; výsledkem je olšová výmladková pařezina, jejíž převod na bezlesí bude vyžadovat každoroční péči	
	stav:	Dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý
absence invazních druhů cévnatých rostlin	výskyt invazních druhů v posledních letech nebyl zaznamenán	
	stav:	výborný
	trend vývoje:	setrvalý
pokryvnost expanzivních druhů cévnatých rostlin menší než 5 %	expanze třtiny na centrální ploše rašeliniště je potlačována pravidelnou sečí (od r. 2009), na ploše pod elektrovodem i v přilehlých dřevinných porostech zatím bez zásahů	
	stav:	zhoršený (v centrální části dobrý)
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	L9.2A rašelinné smrčiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha biotopů cca 0,8 plochy PP	rozloha ekosystémů je přibližně stejná	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
zachování vodního režimu	vodní režim se od minulého plánu péče nepatrně zlepšil v návaznosti na zbudování přehrážek na odvodňovací stružce (2011)	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se

druhová, věková a prostorová skladba dřevinného patra odpovídající stanovišti	dřevinné patro je místy tvořeno náletovým měkkým luhem, z větší části pak stejnověkými porosty s převahou smrku	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
absence invazních druhů cévnatých rostlin	výskyt invazních druhů nebyl zaznamenán	
	stav:	výborný
	trend vývoje:	setrvalý

S kosením za účelem udržení druhově bohatého bezlesí rašeliniště se začalo v roce 2009, kdy byla kosena plocha v centrální části rašeliniště, kde se vyskytovala třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*).

Výčet provedených zásahů:

1993, 1996, 2007, 2014, 2020 – vyřezání a úklid nežádoucích dřevin (v r. 1996 včetně chemického ošetření!)

2009 – pokosení části centrální plochy s výskytem třtiny křovištní (*Calamagrostis epigejos*)

2010, 2013–2019 – pokosení (kosení ručně) části centrální plochy

2011 – zbudování přehrážek na odvodňovací stružce v lemu lesa při centrální ploše rašeliniště

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize se zájmy předmětu ochrany nejsou předpokládány. Prioritním zájmem z hlediska ochrany přírody je zachování vodního režimu a trofie prostředí jakožto nezbytné podmínky pro existenci nelesní rašeliništní vegetace.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

Prioritní hodnotou PP Pod Předním Vrchem je přechodové rašeliniště s vrchovištními prvky s navázanými společenstvy často vzácných a reliktních rostlin a živočichů. Ostatní ekosystémy v rezervaci a ochranném pásmu mají podpůrnou funkci z hlediska ochrany rašeliniště. Zásahy a péče o rezervaci jsou proto cíleny na zachování podmínek pro existenci rašeliniště, přičemž je předpoklad, že tato opatření pomohou zachovat i ostatní přírodní hodnoty. V současnosti je hlavním cílem zpomalení vysychání, zarůstání dřevinami a následné degradace rašeliniště. Cílem s podstatně nižší prioritou je pak postupný převod lesních porostů v rezervaci na prostorově a druhově přírodě bližší.

a) péče o ekosystémy na plochách mimo lesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní ekosystémy

Ekosystém	R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště
Typ managementu	ruční kosení
Vhodný interval	každoročně
Minimální interval	1 × za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez/kosa
Kalendář pro management	červen – srpen
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - cca polovinu pokosit do 30. 6. - druhou polovinu mezi 15. 7. – 31. 8.; druhý rok plochy vystřídat - plochy s výskytem třtiny křovištní kosit v obou termínech - vyřezanou plochu pod elektrovodem kosit min. v letech 2021–2023 každoročně; později dle vývoje - nemulčovat, nenechávat biomasu na ploše dlouhodobě (max. 14 dní), nevytvářet nové komposty na ploše PP <p>Pozn. Z důvodu prosvětlení rašeliniště v sousedství s olšinou je možné v olšině vyzkoušet pastvu skotu na jaře a na podzim, vždy však jen maloplošně, krátkodobě (řádkové dny) a za únosného terénu</p>

Ekosystém	R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště
Typ managementu	odstranění dřevin a jejich náletu
Vhodný interval	každoročně
Minimální interval	1 × za 3 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	motorová pila, křovinořez
Kalendář pro management	vegetační klid (1. 11. – 31. 3.)
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - mělo by být realizováno v rámci kosení; zahrnuto kvůli pařezovým výmladkům či suboptimální četnosti kosení - štěpkování provádět mimo vlastní bezlesí

Ekosystém	L9.2A rašelinné smrčiny
Typ managementu	prosvětlení porostních okrajů
Vhodný interval	1 × za 5 let
Minimální interval	1 × za 10 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	motorová pila+kůň/UKT
Kalendář pro management	vegetační klid (1. 11. – 31. 3.)
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - výběr jednotlivých stromů v porostní stěně - uskutečnit jen, je-li povrch pro zvolenou technologii únosný

Ekosystém	R2.3 přechodová rašeliniště, R2.2 nevápnitá mechová slatiniště
Typ managementu	odstranění invazních druhů
Vhodný interval	dle potřeby (0–3 × ročně)
Minimální interval	dle potřeby
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez
Kalendář pro management	vegetační období (1. 4. – 31. 10.)
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - v současnosti se na lokalitě nevyskytují, management zařazen preventivně - dbát opatrnosti, aby nedocházelo k zbytečnému poškozování zvláště chráněných druhů rostlin

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Dojde-li z důvodu výskytu zvláště chráněných druhů, např. prstnatec Fuchsův (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *fuchsii*) k omezení seče na ploše s výskytem třtiny křovištní, je vhodné vyzkoušet introdukci kokrhele (*Rhinanthus* sp. div.); primárně kokrhele menšího (*R. minor*) místního původu, nebude-li mít požadovaný efekt, vyzkoušet kokrhel luštinec (*R. alectorolophus*). Metoda standardní (pokosit, rozrušit drn, vyset, oplotit proti zvěři).

Pokud vymizí rytí divočáků, bude pro zachování podmínek pro výskyt rosnatky okrouhlolisté vhodné tam, kde není zjevný její koncentrovaný výskyt, motykou na drobných ploškách narušit drn a odhalit podloží. Ideální doba druhá polovina léta (po seči) až podzim.

c) péče o populace a biotopy živočichů

Přirozeně se vyskytující mělké tůně udržované rycí činností zvěře, jakož i tůňky vznikající z jara za přehrázkami odvodňovací strouhy pod stromovým porostem, využívají obojživelníci – proto je vhodné jejich zachování. Nebude-li narušování drnu zvěří dostatečné, je možné přistoupit k prohlubování mělkých tůní v centrální části rašeliniště. Provádět mimo vegetační období (1. 11. – 31. 3.), vytěžený materiál využít k místnímu zazemnění odvodňovací stružky na rozmezí bezlesí a smrkového porostu.

Biomasa je odklízena na hromady v okolí bezlesí tak, aby nehrozila eutrofizace rašeliniště a zároveň mohly být hromady využity jako úkryt plazy.

Stavy zvěře je potřeba kontrolovat/redukovat, zároveň však není vhodné umisťovat zde pozorovatelný. Umisťovat krmná zařízení pro zvěř v blízkosti přírodní památky je nepřípustné.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Lesní porosty v ochranném pásmu nemají přímý vliv na zachování předmětů ochrany a celkový stav ZCHÚ. Nepřípustné je hnojení lesních porostů, vápnění, odvodňování, velkoplošné způsoby obnovy apod., které mohou způsobovat vyšší vyplavování živin do jejich okolí. Dále není vhodné v blízkosti přírodní památky umisťovat krmná zařízení pro zvěř.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

V roce 2005 došlo ke geodetickému zaměření, při kterém bylo vyznačeno 12 lomových bodů po hranici území a další 3 lomové body po hranici OP, přičemž bylo v terénu umístěno 10 mezníků. V polovině r. 2020 se jeví pruhové značení hranic jako dostatečné, nicméně během platnosti plánu péče bude patrně zapotřebí obnovit. Navíc s postupující kůrovcovou kalamitou je možné, že v příštích letech bude zapotřebí některé hraniční smrky pokácet a značení nahradit. V současné době je zde udržováno 7 hraničníků, které jsou v případě potřeby rovněž navrženy k obnově.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Bez návrhů.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Bez návrhů.

c) ostatní

Plocha přírodní památky se nachází na pozemcích dle KN vedených jako vodní plocha s využitím zamokřená plocha. Vlastní rašeliniště je tvořeno dvěma plochami vedenými jako evidované bezlesí na lesním pozemku, zatímco okolní les na těchto pozemcích je stále veden jako lesní plocha. V dalším LHP je vhodné obě parcely vymezit jako bezlesí.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území není sportovně ani rekreačně využíváno a vzhledem k silnému podmačení není ani očekáváno a v zájmu zachování předmětu ochrany není ani doporučeno.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Vzhledem k charakteru přírodní památky je možné konání odborných a výukových exkurzí.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Při běžných terénních šetřeních je vhodné sledovat, zda nedochází k invazi území, případně zarůstání lokality. Vhodný by byl také pravidelný monitoring (alespoň co dva roky) zvláště chráněných druhů rostlin doplněný bryologickým průzkumem, neboť v těchto typech biotopů se změny výrazněji projeví nejdříve v mechovém patře, nutný je monitoring druhových indikátorů zvolených v kap. 1.8. Před koncem platnosti plánu péče by bylo vhodné také zopakovat (s dostatečným předstihem) průzkumy floristický, vegetační, mykologický a bezobratlých živočichů, případně zvážit malokologický průzkum.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
omezení expanzivních druhů rostlin	700 m ²	3-14×	4 000-20 000,-
introdukce kokrhele (osivo v případě luštěnce + pokosení vybrané plochy, důkladné vyhrabání až drobné narušení drnu a případné oplocení)	10-100 m ²	0-1×	0-15 000,-
kosení bezlesí křovinořezem/kosou	9 000 m ²	3×	55 000-100 000,-
redukce náletů dřevin	200 m ²	2×	11 000,-
příspěvek na prosvětlení hraničních porostů (šetrné vyklízení dřevní hmoty)	30 stromů	1×	10 000,-
obnova pruhového značení hranic rezervace	683 m	1×	2 500,-
obnova naučné tabule	1 ks	1×	21 000,-
obnova hraničnicků	0-10 ks	0-1×	500-1 500,-
narušení drnu, obnova tůňek a využití hmoty k zazemnění odvodňovací stružky	jednotky m ² i m ³	0-2×	0-15 000,-
likvidace invazních druhů	0-?×	0-?×	0-20 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			104 000 - 216 000,-*

*podle potřeby zásahů, které zatím nejsou předpokládány (tj. likvidace invazních druhů nebo narušení drnu, obnova naučné tabule či hraničnicků; s těžbou kůrovcových smrků je možné, že budou odtěženy i některé prozatím nenapadené stromy, na kterých bylo provedeno značení, v takovém případě je možné, že bude zapotřebí obnovit značení častěji), dále podle expanze třtiny a potřeby jejího kosení ev. podle způsobu seče

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

literatura:

- Ehrendorfer F. et Hamann U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – Ber. Deutsch. Bot. Ges. 78: 35–50.
- Faltysová H., Mackovčín P., Sedláček M. et al. (2002): Královéhradecko. In: Mackovčín P. a Sedláček M. [eds]: Chráněná území ČR, svazek V. – AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha.
- Gerža M. (2012): Rašeliniště Orlických hor a jejich podhůří. Vč. sb. přír. – Práce a studie, 19: 93–124.
- Grulich V. et Chobot K. [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- Háková A., Klauďisová A. et Sádlo J. [eds]: (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. Planeta XII, 3/2004 - 2. část. – MŽP, Praha.
- Hejda R., Farkač J. et Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

- Holec J. et Beran M. [eds] (2006): Červený seznam hub (makromycetů) České republiky [Red list of fungi (macromycetes) of the Czech Republic]. – Příroda 24: 1–282.
- Chobot K. et Němec M. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. et Lustyk P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Kučera J. (2009): Floristický materiál z lesních luk v CHKO Orlické hory. – Acta Mus. Richnov., sect. natur., 16 (1–2): 1–56.
- Kučera J., Váňa J. et Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: Updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.
- Neuhäuslová Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha.
- Quitt E. (1971): Klimatické oblasti Československa. – Geografický ústav ČSAV, Brno.
- Procházka F. (1981): Příspěvek ke květeně severovýchodních Čech II. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. Natur., 16: 125–153.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – Hejný S. et Slavík B. [eds] (1997), Květena České republiky 1, 103–121, Academia, Praha.
- Štechová T., Manukjanová A. et Čejková A. (2011): Bryoflóra tří rašelinných luk v Orlických horách. Bryonora 46: 52–56.

elektronické dokumenty:

- Gerža M. (2019a): Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem – flóra – Ms. v pdf [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Gerža M. (2019b): Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem – vegetace – Ms. v pdf [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Lemberk J. (2019): Inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem – savci. – Ms. v pdf [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

internetové zdroje [cit. 2020/06]:

- Geomorfologická mapa ČR [on-line mapa; <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>]
- Honitby ČR [on-line databáze; www.eagri.cz/public/app/uhul/MyslMap/]
- Nálezová databáze ochrany přírody – AOPK ČR [on-line databáze; portal.nature.cz]

výpis z rezervační knihy ZCHÚ aj.:

- Čejková A. et al. (2010): Plán péče o Přírodní památku Rašeliniště pod Předním vrchem 2011–2020. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Faltys V. (1991): Závěrečná zpráva z botanického inventarizačního průzkumu CHPV Rašeliniště pod Předním vrchem. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Hájek J. (1994): Plán péče na období 1994–1999. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Hájek J. (2000): Plán péče pro přírodní památku Rašeliniště pod Předním vrchem na období r. 2000–2010. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Křivan V. & Jelínek A. (2011): Zoologický průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Lemberk V. (2018): Inventarizační průzkum obojživelníků v PP Rašeliniště pod Předním vrchem. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Štechová T. (2009): Inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem z oboru Bryofloristika. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- + Tejklová T. (2020 pís. sd.): poznámky k dosavadním nálezům zajímavých druhů hub nalezených při probíhající inventarizaci PP Rašeliniště pod Předním vrchem
- + Mruzíková Z. (2018–2020) – vlastní terénní šetření jako podklad pro tento připravovaný plán péče

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
CHKO – Chráněná krajinná oblast	IUCN – Světový svaz ochrany přírody

KN – katastr nemovitostí
LČR – Lesy České republiky
LHC – lesní hospodářský celek
LHP – lesní hospodářský plán
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NDOP – Nálezořá databáze ochrany přírody
OP – ochranné pásmo

PK – pozemkový katastr
PLP – plán péče
PR – přírodní rezervace
RP – regionální pracoviště
ÚP (SÚ) – územní plán (sídelního útvaru)
ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4 Podklady pro plán péče zpracoval(a)

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR – RP Východní Čechy, Správa CHKO Orlické hory (na zpracování se podíleli: Mgr. Zuzana Mruzíková & další pracovníci RP – textová část; Ing. Rudolf Remeš – mapové přílohy a vrstvy).

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(tabulka k bodům 2.4.1 a 3.1.1)

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**
Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**
Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění	
1	0,8966	luční rašelinná plocha v centru přírodní památky a pod elektrovodem s výskytem zvláště chráněných druhů (dále jen „ZCHD“) rosnatky okrouhlolisté (<i>Drosera rotundifolia</i>), prstnatce Fuchsova (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>) a prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>); navazují ruderalizované porosty s výmladky a nálety olší a dalších dřevin	Kosení kosou nebo křovinořezem*, vyhrabanou hmotu ponechat na stávajících depozičních plochách na okrajích rašeliniště; případně odstranění vitálních náletů dřevin pilou	nutný	½ 1. – 30. 6., druhá ½ 15. 7. – 31. 8. (střídat plochy)*	každoročně / 1× za 2 roky; nejméně tak, aby 1× za 3–4 roky byl pokoseno celé bezlesí	
			plochy s výskytem třtiny křovištní kosit každoročně, ev. nahradit výsevem kokrhele v plochách s výskytem ZCHD (pak první seč provádět až po vysemenění kokrhele)	nutný	1. seč do 30. 6., 2. seč 15. 7. – 31. 8.	každoročně min. 2×	
			vysetí kokrhele do ploch s expanzivními druhy trav, v případě, že by se začaly více šířit a nedařilo by se je eliminovat sečí, ev. kvůli střetu zájmu v případě výskytu ZCHD (viz kapitola 3.1.1)	doporučený	podzim (po seči)	v případě nutnosti	
			v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do plochy rašeliniště	doporučený	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně	
			narušení drnu v případě, že k němu nebude docházet činností zvěře a dojde k intenzivnímu zapojení porostů s výskytem rosnatek	doporučený	ve 2. pol. léta (po seči) / na podzim	v případě nutnosti	
			obnova mělkých tůní (v případě, že k ní nebude docházet přirozeně svahovými pochody na rašeliništi spolu s vlivem činnosti zvěře)	doporučený	od 1. 11. do 31. 3.	v případě nutnosti	
		Cíl péče: zachování a rozšíření druhově bohatých rašeliništních/ lučních společenstev, tzn. potlačení dřevin, minimalizace výskytu expanzivních a ruderalních druhů + zabránění rozšíření invazivních druhů (ty se zde zatím nevyskytují)		odstranění náletů za účelem udržení bezlesí (v případě, že by nebyly dostatečně eliminovány při kosení)	doporučený	od 1. 11. do 31. 3.	v případě nutnosti

* plochu s výskytem prstnatce Fuchsova obkosit a pokosit od 15. 8. do 15. 9.

naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí dle následujícího členění:

zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany)

zásah potřebný (momentálně jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, protože se zde invazivní druhy cévnatých rostlin nevyskytují, avšak v případě jejich výskytu během trvání PLP nutný)

zásah doporučený (alternativní zásah k dříve navrženému nutnému zásahu)

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich (pokračování)

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
2	0,4553	olšínový porost mezi centrální plochou rašeliniště a přiléhající pastvinou Cíl péče: <u>prosvětlený olšínový porost</u> (zejména při okrajích rašeliniště) s bohatším bylinným patrem a zachovalým vodním režimem	prosvětlení porostu zejména při okraji centrální plochy rašeliniště	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	dle potřeby, cca co 5 let
			krátkodobá intenzivní pastva skotu (za sucha) případně seč křovinořezem - prvních 5 let trvání PLP vyzkoušet každoročně, podle stavu porostu možno později rozvolnit	doporučený	pastva do 31.5. + koncem srpna /nebo seč do 31. 8.	každoročně nebo dle potřeby
			v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do již bezlesé plochy rašeliniště	potřebný	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně
3	0,8836	převážně smrkový porost charakteru X9A (smrková kultura) Cíl péče: <u>prosvětlená podmáčená smrčina</u> s vhodným vodním režimem (krátkodobý), obnovený luční rašelinný porost (dlouhodobý)	zlepšení funkčnosti přehrazení odvodňovací stružky	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	jednorázově (v případě potřeby zopakovat)
			prosvětlení porostu zejména při okraji centrální plochy rašeliniště	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	dle potřeby, cca co 10 let
			v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do již bezlesé plochy rašeliniště	doporučený	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně
4	0,3114	převážně smrkový porost charakteru L9.2A (podmáčená smrčina) přiléhající k rašeliništním plochám Cíl péče: <u>prosvětlená podmáčená smrčina</u> s vhodným vodním režimem (krátkodobý), <u>obnovený luční rašelinný porost</u> (dlouhodobý)	zlepšení funkčnosti přehrazení odvodňovací stružky	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	v případě potřeby
			prosvětlení porostu zejména při okraji centrální plochy rašeliniště	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	dle potřeby, cca co 10 let
			v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do již bezlesé plochy rašeliniště	doporučený	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně

naléhavost – stupně naléhavosti (vztaženo k současnému stavu v době psaní plánu péče) jednotlivých zásahů se uvádí dle následujícího členění:

zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany)

zásah potřebný (momentálně jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, protože se zde invazivní druhy cévnatých rostlin nevyskytují, avšak v případě jejich výskytu během trvání PLP nutný)

zásah doporučený (alternativní zásah k dříve navrženému nutnému zásahu)

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich (pokračování)

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
5	0,3979	převážně smrkový porost charakteru X9A (smrková kultura) Cíl péče: <u>prosvětlená podmáčená smrčina</u> s vhodným vodním režimem (krátkodobý), <u>obnovený luční rašelinný porost</u> (dlouhodobý)	prosvětlení porostu zejména při okraji bezlesé plochy rašeliniště	nutný	od 1. 11. do 31. 3.	dle potřeby, cca co 10 let
			plochy s výskytem třtiny křovištní kosit křovinořezem	nutný	1. seč do 30. 6., 2. seč 15. 7. – 31. 8.	každoročně min. 2×
			v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do již bezlesé plochy rašeliniště	potřebný	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně
OP	0,4216	smrkový porost charakteru X9A (smrková kultura) sloužící jako ochranné pásmo Cíl péče: <u>zabránění výskytu a rozšíření invazních druhů cévnatých rostlin na území PP</u>	v případě výskytu invazních druhů cévnatých rostlin eliminovat jejich výskyt (je-li to možné ihned) a zabránit tak jejich rozšíření do již bezlesé plochy rašeliniště	potřebný	cca 1. 4. – 1. 10.	0–3× ročně

naléhavost – stupně naléhavosti (vztaženo k současnému stavu v době psaní plánu péče) jednotlivých zásahů se uvádí dle následujícího členění:

zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany)

zásah potřebný (momentálně jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, protože se zde invazivní druhy cévnatých rostlin nevyskytují, avšak v případě jejich výskytu během trvání PLP nutný)

Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace

Obr. 1: jižní 1/2 centrální části rašeliniště, na které byly v minulosti odstraněny nálety a obráží pařezy (8. 8. 2019 foto Mruzíková)

Obr. 2: středová část centrální části rašeliniště (dílčí plocha 1) dokumentující intenzivní rytí prasaty (8. 8. 2019 foto Mruzíková)

Obr. 3: přehrážka na melioračním kanále v lesním porostu (dílčí plocha 3), za kterou se zjara tvoří tůňka, kterou využívají čolci (8. 8. 2019 foto Mruzíková)

Obr. 4: tůňka na ploše centrálního rašeliniště, na jejíchž okrajích rostou rosnatky (2019 foto Gerža)

Obr. 5: jižní zrašelinělá část plochy pod elektrovodem, kde mezi smrčky rostou rosnatky a prstnatec Fuchsův (2019 foto Gerža)

Obr. 6: pohled na rašelinnou louku ze zdola nahoru (patrné je kosení po částech – vpravo dříve pokosená plocha již s výmladky olše, vlevo nověji pokosená část) (2019 foto Gerža)